

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/24/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117200710
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117200710.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: F. X., Z.. XX.XX.XXXX, B. F. XXX/X, L., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s., IČO: 31 320 155, so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, právne zastúpenej ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., IČO: 36 857 513, advokátska kancelária so sídlom Kýčerského 7, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29Csp/9/2017-159 zo dňa 12.11.2018 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:
„I. Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobkyňi 105 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 5.2.2017 do zaplataenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. P r i z n á v a žalobkyňi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“

1.1. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že s poukazom na viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu v súlade s § 391 ods. 2 CSP súd prvej inštancie musel dospieť k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej dňa 07.08.2012 absentuje obligatórna náležitosť zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z. z. z dôvodu nerozlíšenia splátky úveru na splátku istiny, úrokov, príp. iných poplatkov.

1.1.1. S poukazom na absenciu vyššie uvedenej podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa predmetný úver považuje v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z. z. za bezúročný a bez poplatkov, a preto žalovanej vzniklo právo iba na zaplataenie finančných prostriedkov prevzatých žalobkyňou výbermi a platbami predmetnou kreditnou kartou v celkovej výške 450 Eur s výnimkou uplatnených úrokov a poplatkov.

1.1.2. Nakoľko žalobkyňa v prospech žalovaného vykonala úhrady v celkovej výške 555 Eur, vznikla žalovanej povinnosť v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka vydať bezdôvodné obohatenie nad sumu 450 Eur v celkovej výške 105 Eur.

1.1.3. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že napriek prijatému záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z. z. s poukazom na viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu postupom podľa § 391 ods. 2 CSP sa súd prvej inštancie s uvedeným názorom nestotožňuje z dôvodu, že tento odporuje ustálenej rozhodovacej praxi.

1.1.4. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná.

2.1. Namietala, že v rozsudku nenachádza odpovede na zásadnú otázku - z akého dôvodu vlastne súd pristúpil k výkladu ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ tak reštriktívnym spôsobom. Očakávala, že odvolací súd sa v zrušujúcom uznesení dôsledne a presvedčivo vysporiada s protichodnými názormi iných súdov SR k otázke výkladu ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, a to najmä z dôvodu, že súdna prax je v tomto smere výrazne nejednotná.

2.2. Mala za to, že právne posúdenie veci vo vzťahu k výkladu ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. je v úplnom protiklade s výkladom Smernice zo strany Súdneho dvora Európskej únie, početnou a rozsiahlou judikatúrou vyšších súdov SR, zastávajúcich odlišný výklad daného ustanovenia (t. j. že rozpis každej splátky sa nepovažuje za absenciu obsahovej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere), názorom Vlády SR, ako aj Európskej komisie, ktoré boli prezentované v rámci konania C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia, a. s. c/a Biróová, výkladom Národnej banky Slovenska, či napokon aj niektorými názormi právnych teoretikov (napríklad vyššie spomínaný článok JUDr. Borkovičovej, uverejnený v časopise Súkromné právo 2/2017).

2.3. Takéto právne posúdenie súdom prvej inštancie, teda aj odvolacím súdom sa z uvedených príčin javí preto nielen ako nesprávne, ale s ohľadom na absolútnu absenciu zdôvodnenia odklonu od rozhodovacej činnosti súdov či ostatných vyššie uvedených entít za arbitrárne a zmätočné.

2.4. Navrhla napadnuté rozhodnutie zmeniť, žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovanej v súdom stanovenej lehote písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

5. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

6. Tak explicitne presné ustanovenie akým je ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu údajov o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v žiadnej zmluve o úvere. Zákonodarca v citovanom ustanovení jasne deklaroval, aké následky sú spojené s absenciou obligatórnych náležitostí uvedených pod písm. k) § 9 odsek 2 ZoSÚ a odvolací súd nevidí dôvod na odklon od vnútroštátneho predpisu.

7. Novelizácia zákona č. 129/2010 Z.z. vykonaná zákonom č. 279/2017 Z.z. (s účinnosťou od 01.05.2018) zmenila ustanovenie § 9 ods. 2 písm. i) tak, že aktuálne znie: „Zmluva o spotrebiteľskom okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a frekvenciu splátok, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“.

8. Zreteľný rozdiel v použitom pojmosloví a nadväzne z logiky vyššie opísaných zmien možno nepochybne vyvodit', že zákonodarca textom „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ mienil členenie (každej) splátky spotrebiteľského úveru a termínom „frekvencia splátok“ (od 01.05.2018) len uvedenie/označenie splatnosti dohodnutých/ jednotlivých splátok bez požiadavky ich rozčlenenia na časť zodpovedajúcu istine, úrokom a iným poplatkom.

9. Z uvedeného teda vyplýva, že až s účinnosťou od 01.05.2018 (§ 25j zákona č. 129/2010 Z.z.) došlo k zmene zákonného predpisu, z ktorej (zmeny) možno preukázať, že vnútorné členenie splátok už

nie je zákonnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súdna vec sa však týka skutkového a právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 279/2017 Z.z..

10. Až rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia vs. Klára Bírová dňa 09.11.2016 konštatoval, že Smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej úprave stanovovali povinnosť zahrnúť do zmluvy aj iné náležitosti než vymenúva článok 10 ods. 2 Smernice. Tento zámer zákonodarca náležite realizoval až novelou účinnou od 01.05.2018, kedy zosúladiť text vnútroštátnej normy so Smernicou. Do uvedeného obdobia teda/ale nie je možné hovoriť o riadnej transpozícii Smernice a relevantnej zmene vnútroštátnej normy.

11. Zhrnúc doteraz konštatované, podstatným nie je neúspešný zámer zákonodarcu transponovať smernicu do právneho poriadku, ale práve a len reálny výsledok legislatívneho postupu zákonodarcu, ktorý až do kvalifikovanej zmeny právneho poriadku účinnej od 01.05.2018 nastavil vyššiu miery ochrany spotrebiteľa než Smernica.

12. Nadväzne, pri ustálenom východisku o chybnnej transpozícii Smernice do právneho poriadku SR sú zásadnou skutočnosťou limity eurokonformného výkladu, ktorý (ako dokonca poukázal aj samotný Najvyšší súd v bode 24 odôvodnenia uznesenia sp. zn. 3 Cdo 146/2017 zo dňa 22.02.2018) výklad nie je absolútny a nemôže predovšetkým nahradiť znenie zákona. Táto metóda výkladu súvisí s nepriamym účinkom smerníc, ktorý (účinnok) zakladá povinnosť vnútroštátnych súdov usilovať sa vykladať transponované normy tak, aby sa dosiahol cieľ sledovaný smernicou.

13. Naznačené limity tohto výkladu spočívajú (okrem iného) v tom, že (takýmto výkladom) nesmú byť porušené všeobecné právne zásady, najmä zásada právnej istoty, preto eurokonformný výklad nemôže byť contra legem, ďalej že vnútroštátne právo má byť posúdené ako celok, tiež že vnútroštátne ustanovenia môžu byť vykladané len za použitia vnútroštátnym právnym poriadkom akceptovaných výkladových metód (bližšie pozri napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ C-282/10 Dominguez, kde Súdny dvor EÚ konštatuje v prípade nemožnosti dosiahnuť nepriamym účinkom súlad vnútroštátneho práva s normou EÚ, možnosť účastníka poškodeného nesúlalom vnútroštátneho práva dovoliť z tohto titulu sa náhrady škody).

14. Z opísaného teda rezultuje konečný záver, že princípu právnej istoty korešponduje len rovnaký výklad rovnakých „slov zákona“ a nesprávna transpozícia smernice EÚ nemôže byť odstraňovaná výkladom contra legem (čo si uvedomil aj zákonodarca, keď pristúpil od 01.05.2018 k jednoznačnej zmene formulácie textu spornej právnej normy).

15. Inými slovami, eurokonformným výkladom nie je možné preklenúť nutnosť legislatívnej zmeny, a to nielen vo vzťahu k jazykovému zneniu zákona, ale aj k jeho účelu.

16. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na prejudiciálnu otázku, ktorú položil Súdnemu dvoru EÚ uznesením č.k. 20Co/22/2019 zo dňa 12.6.2019, a ktorá sa okrem iného týka aj výkladu contra legem. V bode B spomínaného uznesenia sa odvolací súd pýta:

„I. Či účinky smerníc a k nim príslušnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie ako Rasmussen, C-441/14, EU:C:2016:278, Pfeiffer, C-397/01 až C-403/01, EU:C:2004:584 body 113 a 114, Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, bod 48, Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, bod 100; Dominguez, C-282/10, bod 25,27, a Association de médiation sociale, C-176/12, EU:C:2014:2, bod 38, bránia takej vnútroštátnej praxi, podľa ktorej k záveru o eurokonformnom výklade dospel vnútroštátny súd bez vykonania výkladových metód? (1)

II. Ak po použití výkladových metód akými sú najmä teleologický výklad, autentický výklad, historický výklad, systematický výklad, logický výklad (metóda a contrario, metóda reductione ad absurdum) a po použití vnútroštátneho poriadku ako celku s cieľom dosiahnuť cieľ v článku 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice 2008/48 (ďalej aj „Smernica“) dospeje súd k záveru, že eurokonformný výklad smeruje k stavu contra legem, či v takom prípade porovnávajú napríklad vzťahy pri diskriminácii alebo ochrane zamestnancov (2) možno priznať uvedenému ustanoveniu Smernice na účely ochrany podnikateľov voči spotrebiteľom pri úverových vzťahoch priamy účinok a ponechať ako neuplatnené euronekonformné ustanovenie zákona?“

17. Záverom odvolací súd dodáva, že uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 22Co/20/2018 zo dňa 27.3.2018 bola podaná prejudiciálna otázka v reakcii na rozsudok C-42/15.

18. Na základe opísaných úvah sa odvolací súd priklonil v rámci zisťovania obsahu a zmyslu aplikovaných noriem (nález Ústavného súdu sp. zn. III.ÚS 341/2007 z 01.08.2008) k záverom uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 128/2016 zo dňa 29. novembra 2017, ktorý svoj základ nachádza v úsudku o danosti požiadavky vnútornej skladby splátok vyplývajúcej z platného právneho poriadku SR v znení účinnom do 01.05.2018 a pristúpil ku konštatovaniu/potvrdeniu vecnej správnosti meritórneho výroku napadnutého rozsudku.

19. Relevantnej procesnej úprave založenej na pomere miery úspechu tej- ktorej sporovej strany súčasne zodpovedá i závislý výrok o trovách prvoinštančného konania.

20. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovanej ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol a žalobkyňa si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila a ani jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli.

22. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).